

Datum: 21.06.2015
Medij: Politika
Rubrika: Magazin
Autori: D.Stevanović
Teme: Prirodnjački muzej

Napomena:
Površina: 1152
Tiraž: 0

Naslov: Putovanje kroz svet insekata

Strana: 20

ИЗЛОЖБА НА КАЛЕМЕГДАНУ

Путовање кроз свет инсеката

Александар Стојановић и Мирослав Јовановић деценијама сакупљају разне врсте инсеката – које посетиоци сад могу видети у Галерији Природњачког музеја

Узгајање и сакупљање лептира није до сада било развијено у Србији, иако је овај део Балкана настањен, између осталог, веома ретком и заштићеном врстом лептира „аполон“, која се налази на листи Конвенције о међународној трговини угроженим врстама дивље фауне и флоре.

У свету постоје сајмови које радо посећују колекционари како би се упознали са новим врстама лептира и инсеката. Због очувања еко-система лептири се узгајају на посебним фармама на којима се лако могу одржавати угрожене врсте, а могу се видети живи у парковима у саставу зоолошких вртова или ботаничких башта, каквих је пуно у Немачкој, Холандији и широм Европе.

У Србији се физиологија инсеката и лептира проучава на пољопривредним факултетима

Због шарених боја називају га Ускрњи лептир

Триходес апијаријус једе полен, ларве гаји у кошницама пчела

где постоје предмети „општа и посебна ентомологија“, „екологија инсеката“ и „фитофармација“.

Александар Стојановић и Мирослав Јовановић некада су изучавали баш на овом факултету у Београду велики свет инсеката, а сада су као инжењери пољопривреде и ботаничари – енто-

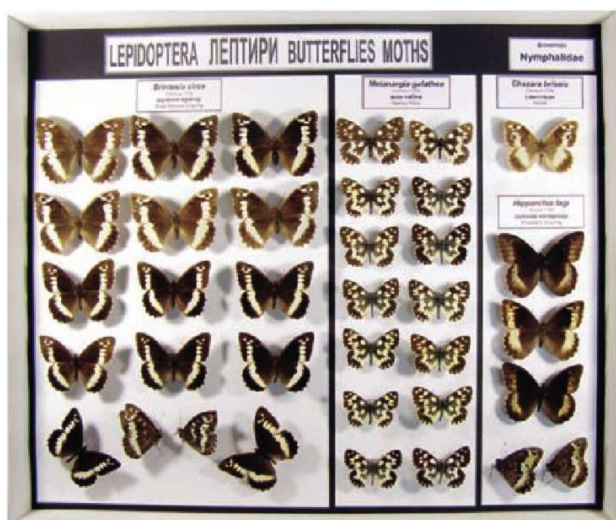
мозолози у оквиру Природњачког музеју у Београду где већ годинама, тачније деценијама сакупљају разнородне врсте инсеката. Плод њиховог напора је и актуелна изложба која је уприличена у Галерији Природњачког музеја на Калемегдану до новембра ове године.

На изложби „Кроз свет инсе-

Једрилац

ката Србије“ Природњачки музеј жели да запостављени и мало познати свет insekata посетиоцима учини bližim и разумљивijim. Иако су то углавном омажена и потцењена бића, утисак посетилаца је да су на изложби приказана у пуном сјају, разноврсности и лепоти. Они то заиста заслужују јер су најбројнија и најразноврснија група животиња, карактеристична по богатству необичних облика, боја и различитих начина живота, кажу наши саговорници.

кожокрилаца, разних врста ваши, мрва и мрављих лавова, преко гњураца и веслара, мушица, мува, јеленака, балегара, до разних врста дневних и ноћних лептира, оса, пчела и многих других. Међу најугроженије врсте спада „птицокрылац краљице Александре“, чије су поседовање, хватање и продаја забрањени, али се упркос томе примерци на црном тржишту продају за неколико десетина хиљада евра.

Космаја, Болеваца, Повлена, Сокобање, Ртња, Гоча...

– И по двадесет пута ишао сам на исто место да бих ухватио неку нову врсту. У Србији, како се претпоставља, има око тридесет хиљада до четрдесет хиљада врста insekata, за многе се и не зна да постоје па се овај број узима оквирно. У свету има преко милион врста. Неколико генерација стручњака сакупљача требало би да се баве овим послом да би се у потпуности

елно, али и у свету, јесу инвазивне врсте insekata. Познато је да неки „увозни“ потискују наше, домаће, као на пример азијска бубамара. Једна од угрожених врста јесте и јеленак, којег називају и витезом српских шума. Налази се у дрвету оболелом од беле трулежи, па се по том знаку може и тражити и налазити у шумама, али све ређе. А некада га је било на хиљаде...

Од наших саговорника сазнајемо да је први код нас insekte изучавао Јосиф Панчић, који је о

Домаћа бубамара је угрожена врста

Изложено је више од 5.000 примерака, представника 1.710 врста insekata из ентомофауне Србије. То богатство приказује тек мали део врста које живе на нашем подручју. Insekти Србије су представљени оригиналним примерцима из збирки Природњачког музеја који су прикупљани последњих 30 година.

Посетиоци могу да погледају и упознају све оне врсте које је у природи готово немогуће видети на једном месту, од водених цветова, вилиних коњица, скакаваца, зрикаваца, попаца,

И лептири спадају у угрожене врсте. Ноћни лептири живе јако кратко, два до седам дана, јер немају развијен усни апарат, док има врста са устима које се хране и могу животи век да продуже до месец дана.

Александар Стојановић сакупља insekte већ тридесет година, па је ова изложба јединствена највише захваљујући његовој упорности и труду. На изложби су заступљени све групе insekata. Сам или уз помоћ колеге Јовановића, обишао је станишта у околини Београда, Таре,

Свима знана гусеница

Јеленак, витез шума

сакупила само једна група. Али упркос томе, и после пола века пронађе се нека нова врста из те групе – каже Стојановић.

Оно што је код нас данас акту-

томе објавио књигу 1873. године, док је Недељко Кашанин објавио збирку о insektима 1904. Али дело ботаничара и ентомолога Стојановића и Јовановића издваја се по томе што су они успели да на једном месту сакупе примерке, то јест врсте, из свих познатих група insekata, па је изложба на Калемегдану најсвеобухватнија до сада.

Много година, уложеног труда, неспавања, чекања у шуми уз платно и рефлектор... Али резултат је више него импресиван.

Д. Стевановић 21